

A szexualitásról és a házasságról

A szexualitás az egészséges serdülő személyiségének integráns része. A szexuális ösztön fölötti uralom a serdülő személyiségében elemi kíváncsi. Hogyan látják ezt az életüket motiváló ösztönt, milyen elképzelések vannak a szexualitással szemben? A házasságról a felnőtt kor kapujába érő 17 éves lányok, fiúk. E témáról vallott elképzeléseiket, nézeteket vizsgálta Vas megyei diákok körében egy orvoscsoporthoz. A vizsgálatot néhány adalékát dr. Giczy Sarolta csoportvezető ifjúsági orvos, a csoport egyik munkatársa ismerteti.

— Kiket és mit vizsgáltak? — Ezernégyszáz gimnazistát, szakközépiskolást és szakmunkástanulót, (830 lányt és 570 fiút) kérdeztünk meg négy kérdéskörben. Harmadik körben. A négy kérdéscsoport az alábbi: 1. A fiatalok biológiai, szexuálbiológiai ismerete, 2. A szexuális viselkedés, magatartás, 3. az előbbi kérdéskörbe tartozó magatartási jellemzők megítélése. 4. A kérdéscsoport, a házasságról vallott elképzeléseiket, nézeteiket kísérelte meg összegyűjteni.

— Melyek voltak vizsgálatuk főbb tanulságai? Kezdtük a szexuálbiológiai ismereteikkel! — Sajnos, a mi vizsgálatunk is igazolta azt a más körben is gyakran tapasztalható jelenséget, hogy szexuálbiológiai ismeretei meglehetősen hiányosak vagy tévesek az érintett korosztálynak is. E hiányos, vagy téves ismeret egyaránt vonatkozik a nemi szervek anatómiájára és működésére, a nemi működésre károsan ható tényezőkre, a nemi élet nem kívánatos következményeire.

Ha abból indulunk ki, hogy a jelzett ismeretek az általános emberi kultúra részének tekintendők, hogy ezek a fiatalok hamarosan társadalmilag éretnek minősíthetnek, hogy házasságkötésre alkalmasnak tekintendők, akkor ezen ismereteket száz százalékosan meg kellene követelnünk. A kapott kép pedig sajnos igen messze jár a kívánatostól. Erre egy jellemző példát mondok. Budapesti egyetemisták körében azt vizsgálták, hogy mi zajlik le a női testben a menstruáció alatt. Hegyvenegy hallgató közül 67-nek fogalma sem volt róla. Ugye eléggé hihetetlen?

A mi vizsgálatunkból idézek más példát. A fogamzóképes napok számát hétköznapi ismeretnek kell tekintenünk. Mégis mindössze 40%-a volt tisztában ezzel. Nem nagyon vannak tisztában az alkohol és a dohányzás nemi életre gyakorolt hatásával sem. Kevesen szólnak a nemi úton terjedő betegségekről, a terhesség megszakítás káros következményeiről.

— Mit szűrték le a nemi magatartásról vallott nézeteikből? — A téves ismeret törvényszerűen téves gyakorlatot szül. Azaz: szexuális kapcsolatteremtésük indokaként a szerelem mellett a kíváncsiságot, a szexuális felfedezést jelölték meg. De szólnak arról is, hogy a kapcsolatteremtésben az alkohol is „besegített”. Azt aligha kell mondanom, hogy a kapcsolatteremtésnek — többek között — a nem kívánt terhesség is következni lehet. A terhességük „megoldására” a terhességmegszakítást, illetve a kényszerházasságot említették. Egyik sem a kívánatos megoldás! A kényszerházasság ellen csaknem minden lány ellenérzéssel viseltetik.

— Hogyan vélekednek a szexualitásról? — Nézetek jellemzésül néhány példát említek. Megkérdeztük — többek között — szerintük mikor helyes a nemi életet elkezdni. Hatvan százalékosan azt vallotta, ha a szexuális szerelemmel társul, akkor az minden időkorlát alól felmenti őket. Ezt igen figyelmeztető adatnak találjuk! Tizenhét százalékosan azt tartotta: házasságkötés előtt is lehetséges, de a 18. évét már töltse be. Csak 6 százalékosan tartja elképzelhetőnek a házasságra korlátozva a nemi életet. Másféle vélemények is „elhangzottak” — szerencsére csekély számban —, amelyek valóban a felelősség hiányára vallottak.

Véleményt nyilváníttak a szerelem és a nemiség kapcsolatáról is. Rokonszenvesnek találtuk, hogy csaknem mindenki a kettő együttes létét tartja ideálisnak. Sokan vélekedtek úgy, hogy a nemi kapcsolatnak mindkét fél számára örömet kell jelentenie.

— Hogyan vélekedtek a házasság és a szexualitás kapcsolatáról? — Szinte már mindenki tudja, hogy évtizedeken, talán évszázadokon keresztül egyértelmű követelménnyel illették a menyasszonyt. Az érintetlenségét kívánták meg. Mára ez a nézet is megváltozott. A változást éppen az jelzi, hogy a meg-

kérdezetteknek több, mint a fele (54%) olyan társal kötne házasságot, akivel korábban már volt kapcsolata. Tizenöt százalékosan olyanra voksolt, akivel még nem volt kapcsolata. És 100 közül 22-en olyan társal élnek házasságban, akinek még soha nem volt kapcsolata senkivel.

Leendő házastársuk legfontosabb tulajdonságait is emlegették. Kíváncsiak voltak 30 féle jelzőt soroltak föl. A leggyakoribbak: megértő, szerelmes, hűséges, család- és gyermekeszerető, csinos, erkölcsös, őszinte, okos, káros szenvedélyektől — első sorban az alkoholtól — tartsa távol magát. Szeretnék, ha hasonló gondolkodású lenne, mint a megkérdezettek.

Házasságkötésük időpontjával, mindkét nembeliek — legnagyobb számban a 20 — 23 éves időszakot tartják ideálisnak. A lányok 62, a fiúk 35 százaléka szeretne ebben az életkorban házasságot kötni. A 20 éves kor alatti házasságkötést nem nagyon kívánják. Igaz 25 fölött sem. Főleg a lányok tartják „késeinek” ezeket az éveket. A fiúk szívesebben barátkoznak ezzel az „életkorral”.

A házasság csak gyermekkel tölti be igazi szerepét. Ezért kérdeztük meg, hány gyereket szeretnének. A válaszok szerint a társadalmunk jelenlegi gyakorlatát tükrözik. Azaz: zömük 2 gyermeket tervez. Kétharmad részük tartozik ebbe a csoportba. Negyedrészük hárommal is vállal jelenlegi elképzeléseik szerint. Hét százalékosan egygyel elégszik meg. A 4 vagy ennél több gyermek viszont csak 1 százalékosan számára terv.

— Az interjú befejeztével meditatunk: miféle tanulság vonható le a válaszokból. Bizony — egyértelmű, kategorikus tanulság nincs. Egyféle figyelmeztetés azonban mégiscsak akad. Pontosabban feltételezés: a korai nemi életbe való menekülés valaminek a hiányát is jelentheti. Olyasmint, amit a családnak, a szűkebb környezetnek kellene adni. Talán a szeretet, a megértés, a biztonság fogalmával jelölhető ez.

Nem kizárt, hogy ezeknek a hiánya teszi oly esendővé ezeket a nagyhangú kamaszlányokat és fiúkat, akik ezekben az „előre hozott” alkalmi kapcsolatokban próbálják pótolni azt, amit elfelejtettek megadni nekik.

(gál)

Alapításának huszadik évén túljutott az amatőr képzőművészek Vasi Műhelye. Tizenkilenc csoportos kiállítással szerepeltek eddig a képző- és iparművészek Szombathelyen, és számos önálló bemutatójuk volt. Az elmúlt évek hullámvölgye, útkeresése után ismét az összetartás igénye erősödött a társaságban. Egyénileg is szép sikereket arattak a 86-os kiállításra beadott munkáikkal. A zsűri szakmai dícsérete, a közönség tetszése után újabb eredményről érkezett hír: a 19. kiállítás magas színvonaláról nívódíjat adott a Vasi Műhelynek az Országos Közművelődési Központ.

Képünkön a csoport tagjai.

Fotó: Czika L.

Nívódíjas a Vasi Műhely

Alapításának huszadik évén túljutott az amatőr képzőművészek Vasi Műhelye. Tizenkilenc csoportos kiállítással szerepeltek eddig a képző- és iparművészek Szombathelyen, és számos önálló bemutatójuk volt. Az elmúlt évek hullámvölgye, útkeresése után ismét az összetartás igénye erősödött a társaságban. Egyénileg is szép sikereket arattak a 86-os kiállításra beadott munkáikkal. A zsűri szakmai dícsérete, a közönség tetszése után újabb eredményről érkezett hír: a 19. kiállítás magas színvonaláról nívódíjat adott a Vasi Műhelynek az Országos Közművelődési Központ.

Képünkön a csoport tagjai.

Fotó: Czika L.

Mai műsor

Rádió

KOSSUTH RÁDIÓ
8.20 Eco-mix. — 8.50 Kis magyar néprajz. — 8.55 Nótacsokor. — 9.37 Beszélő néző. — 9.49 Elefantmúzeum gyerekeknek. — 10.05 Vár egy új világ. — 10.35 Művészetek színháza. — 10.47 Ezerézer mesteremmel. — 11.41 László-Gulyás László hangsz. II. magyar rap. — 12.00 Déli Krónika. — 12.30 Ki nyert ma? — 12.45 Törvénykönyv. — 13.00 Romanikus kamaramuzsika. — 14.10 A magyar széppróza százada. — 14.25 Operaságok. — 15.00 Zengjen a muzsika! — 15.30 Káposzták. — 16.05 MR 10-14. — 17.00 Olvastam valahol. — 17.20 Lengyel kórusmuzsika. — 17.30 Népszerű szimfonikus zene. — 18.02 Kritikusok fóruma. — 18.15 Esti Magazin. — 19.15 Változatok a történelemből. — 20.10 Karmesterek — zeneszerző „álarcban”. — 20.40 Népdalok. — 21.30 Prizma. — 22.20 Tíz perc külföldről. — 22.30 Dennis Brain kúrtón játszik. — 22.54 Van benne rádió. — 23.09 Zenekari muzsika.

PETŐFI RÁDIÓ
8.05 Idősebbek hullámhossza. — 8.50 Tíz perc külföldről. — 9.05 Napközben. — 12.10 Slavko Avsenik fúvószenekar játszik. — 12.25 Utikálauz üdülőknek. — 12.30 Postabontás. — 13.05 A tegnap slágereiből. — 14.00 „Kutyát” tanulni. — 15.05 Négy évit a humor szolgálatában. — 15.35 Slágerfilmek — filmsláger. — 16.36 Hair. — 16.48 Diákok. — 17.08 Könyvzenei stúdió felvételeiből. — 17.30 Ötödik sebesség. — 18.30 Tip-top parádé. — 19.05 Barangolás régi hangmekkák között. — 19.33 Népdalok, néptáncok. — 20.00 Mit olvashatunk a Pártélet má-

Esti mese. — 19.30 Híradó. — 20.05 Ez a villa eladó. Magyar film. — 21.20 Vészjel. Szovjet dok. film. — 22.15 Unokáink is látni fogják. — 22.55 Híradó.

2. MŰSOR
16.30 Felvételt ajánljuk! — 16.50 „Hello, Joris!” — 17.45 Sakk-matt. — 18.05 Nemzetiségi műsor. — 18.30 Az olaj titkos története. 4. — 19.30 Ut tango. — 20.00 Budapesti körzeti stúdió. — 21.00 Híradó. — 21.20 Sportsegély.

JUGOSZLÁV MŰSOR
19.30 TV-napló. — 19.55 Az idő. — 20.00 Sportszere. — 22.15 TV-napló. — 22.35 Nyitott könyv. 23.05 Kis koncert. — 23.20 Hírek.

OSZTRÁK MŰSOR
9.00 Hírek. — 9.05 Bill Cosby. — 9.30 Francia nyelv. — 10.00 Iskolatévé. — 10.30 A mi kis farmunk. — 11.20 Spanyolországba és vissza. — 12.15 Az utolsó trópusi király. Ism. — 13.00 Hírek. — 16.30 Az elfuserták szagviz. — 18.00 Osztályképek. — 18.30 MI — családi magazin. — 19.00 Ausztria — ma. — 19.30 TV-híradó. — 20.15 Itélet Nürnbergben. Amerikai film. — 23.10 Temetési beszéd. TV-film. — 23.55 Hírek.

2. MŰSOR
17.00 Az én, a te, a mi környezetünk. — 17.30 Tájékozódj. — 18.00 Északi állatvilág. — 18.30 A művészek hamvazószerdája. — 19.30 TV-híradó. — 20.15 Sport. — 21.15 TV-híradó. — 22.15 Kulturális magazin. — 22.25 Találkozás Lawrence Durrell-lel. Portréműsor. — 23.45 Hírek.

Mozi

Savaria: Gyilkos robotok 10. 4. 6. Annie 8. — Mini: Vakvilágban 5, 7.

Anyakönyvi hírek

Szombathely

Születés: Sipőcz István és Lengyel Irén leánya: Eszter, Szilárdovics Pál és Varga Zsuzsanna fia: Milán Gergő, Bíró Zoltán és Balaton Agnes Mária fia: Gábor Zoltán, Kiss Lajos és Szakács Magdolna leánya: Viktória, Sámson István és Nagy Zsuzsanna leánya: Zsófia, Horváth József és Szőke Éva Terézia leánya: Krisztina, Szabó Lajos és Bertalan Kinga leánya: Klaudia, Stalzer György és Kulcsár Lilla Teréz leánya: Lilla, Horváth Tivadar és Sábán Errika Erzsébet fia: Gábor, Németh István és Asbóth Éva fia: Gábor, Imre József és Horváth Etelka fia: Balázs, Purgál László és Bódi Erika leánya: Mónika, Lóránt Imre és Horváth Katalin fia: Zsolt, Sümege Elemer és Kulcsár Zsuzsanna fia: Péter, Elemér, Horváth Gábor János és Pál Mária leánya: Renáta Mária, Horváth Albert és Tomanovics Zsuzsanna leánya: Adrienn, Molnár József Sándor és Koltay Marietta leánya: Zsófia Agnes, Lattner József és Dénes Mária leánya: Zsanett Mária, Kacsics Szilveszter és Pintér Mária fia: Dávid, Baranyai Zoltán és Mándli Mária fia: Bálint, Mozsolics László Lajos és Hujbert Rózsa fia: Tamás, Or Imre József és Ujvári Mária fia: Dániel, Stefanics Péter és Böhm Katalin leánya: Luca, Molnár József és Tolnay Erika Klára leánya: Viktória, Pintér Imre és Tűi Éva leánya: Dóra, Domokos János és Buza Erzsébet Magdolna leánya: Katalin, Kustos János és Erdős Erzsébet leánya: Viktória, Bendi Antal és Möröcz Pirok leánya: Boglárka, Bragitta, Katona Péter János és Pásztor Andrea Bernadett leánya: Klaudia, Neker László és Iván Gyöngyi fia: Ádám, Márta László és Bécsi Erika leánya: Beatrix, Göller Károly és Bíró Ildikó fia: Károly, Sárai Zolt és Vörös Éva fia: Zsolt, Sinkó László és Der-

Házasság: Kisvári Hedvig és Pinter Gábor, Horváth Livia és Horváth Elemér, Magdics Márta és Nagy Miklós.

Halálozás: Vadász Antal, Vörös Sándor és Páth Etelka, Palkovics József, Dugovics Imre, Molnár Mária, Simon Kálmán és Kapornoki Lida, Sipos József.

Sárvár

Születés: Kettinger Ottó és Müller Anna Mária leánya: Zsuzsanna, Keszeli Ernő és Csáfordi Rozália leánya: Adrienn, Simon Károly és Kóbor Anikó fia: Károly, Tóth István és Farkas Mária leánya: Veronika, Németh István József és Csorba Ibolya leánya: Ibolya Erzsébet, Dezőbó János és Németh Zsuzsanna fia: János Csaba, Haraszthy István Ernő és Böghöty Zsuzsanna fia: András, Lasch László és Bartos Zsuzsanna leánya: Melitta, Csóka Zolt és Szarvas Tünde Frida fia: Bálint Zolt, Hajós Csaba és Németh Gyöngyi leánya: Krisztina, Sirhán Gyula és Sulyok Anikó leánya: Evelin, Szalai Béla és Kraft Erzsébet fia: Csaba, Tűző István és Mészáros Katalin leánya: Georgina, Németh Ernő és Gerencsér Edit leánya: Adél, Péter Tamás és Kálmán Éva fia: Bence, Herczeg László és Reiber Judit leánya: Tímea, Nagy Zoltán és R. és Zsuzsanna leánya: Tünde Zsuzsanna, Varga László és Horváth Mária fia: András, Timoty László és Möröcz Anita leánya: Renáta, Band Lajos és Molnár Aranka leánya: Anett, Földi Árpád és Sulyok Éva leánya: Szimonetta.

Házasság: Schveiger László és Barkovics Ildikó.

Halálozás: Tendli Lajos, Varga Mária, Domján István, Kiss Karolin, Simon József, Rozits János, Takács Lajos, Szabó Ferenc, Farkas Lajosné és Vági Gizella, Szemes Lajos Mátrahegyi István és Horváth Erzsébet, Gerse Elek, Horváth Pálné sz. Horváth Terézia, Sebestyén József.

PÁLYÁZAT üzleti feliratok magyar nyelvű elnevezésére

A magyar nyelv védelmében, a kereskedelmi hálózathoz mértéktelenül elszaporodott idegen kifejezések visszaszorítására PÁLYÁZAT-ot hirdet a Belkereskedelmi Minisztérium, a Hazafias Népfőnt Országos Elnökségének Beszéd- és Magatartáskultúra Bizottsága és a budapesti Anyanyelvvédők Klubja.

A pályázat célja magyar üzleti elnevezések terjesztése, népszerűsítése. A pályázat feltételei: az elnevezés jellemzően fejezze ki az üzlet szakjellegét; legyen figyelemfelkeltő; feleljen meg a nyelvi követelményeknek.

A pályázat meghirdetői elsősorban a közvetkező kereskedelmi üzlettipusok körében várják a jelenleg helytelenül használatos kifejezések módosítását: second hand shop, night club, snack bar, music center; szabad kategória: bármilyen üzletkötés, szakmában a szemet bántó idegen elnevezést módosító javaslat.

A pályázat határideje: 1987. május 31. A pályázók feladata kettős: Először: A helytelenített üzleti elnevezés közlése és a helytelenítés indoklása. (Ha lehet doku-

mentált formában, lapkivágatok mellékeléssel, pontos hely és idő megjelölésével. Másodszor: A helytelenített idegen helyett a megfelelőnek vélt magyar elnevezés ajánlása, esetleg ugyancsak indoklása.

A fővárosi lakhelyű pályázók javaslatukat a budapesti Anyanyelvvédők Klubja címére — 1366 Budapest, Népköztársaság útja 125. — más lakóhelyen élő érdeklődők a Hazafias Népfőnt Országos Tanácsa székházának címére — 1360 Budapest, Pf. 6. — küldjék pályázatukat. A pályázat nem jellegű, ezért kérjük a pontos lakás és név feltüntetésével, valamint a borítékra a következő megjelölést: „Üzleti elnevezés” pályázat.

A pályázatokat a meghirdető szervek által kijelölt bizottság bírálja el. A pályázat nyertesei között kategóriánként 5, 3, és 2 ezer forint értékű díjat adunk át első, második, harmadik helyezettnek.

Az eredményhirdetésről és a díjkiosztásról a Magyar Nemzet 1987. szeptember 4-i száma tudósít.

BELKERESKEDELMI MINISZTERIUM HAZAFIAS NÉPFŐNT